

Moderne tijd

17 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

Deze historici volgen de redenering dat in een land met steenkool eerder industrieën ontstonden omdat daardoor de brandstoftoevoer (stoommachines hebben veel steenkool nodig) gemakkelijk was / dat de Industriële Revolutie overal begon in gebieden met veel mijnbouw.

18 maximumscore 4

Kern van een juist antwoord is:

Bij voorwaarde 2:

- De liberalen wilden zoveel mogelijk vrijheid voor de ondernemer terwijl socialisten sociale zekerheid wilden voor (oudere) arbeiders. Met een verplichte pensioenregeling kwamen de liberalen tegemoet aan de wensen van de socialisten

2

Bij voorwaarde 3:

- De liberalen waren voorstanders van particuliere bedrijven/ondernemingen terwijl de socialisten de mijnen in handen van de staat wilden / het privé-ondernemerschap bestreden. Bij het handhaven van de mijnen als particuliere bedrijven kwamen de socialisten tegemoet aan de wensen van de liberalen

2

Opmerking

Over de eerste voorwaarde (beperking van vrouwen- en kinderarbeid) waren veel liberalen en de socialisten het eens, hierbij was dus geen sprake van een compromis. Keuze voor voorwaarde 1 levert geen scorepunten op.

19 maximumscore 3

Een juist antwoord bevat drie voorbeelden waarin een duidelijk verband met het modern imperialisme (bijvoorbeeld de exploitatie van de koloniale grondstoffen voor de industrie van het moederland) naar voren komt, bijvoorbeeld (de drie volgende):

- De Congolezen worden ingezet om grondstoffen (rubber) te verzamelen
- In Congo zijn spoorwegen aangelegd om de afvoer van de grondstoffen mogelijk te maken
- Westerse industriële ondernemingen exploiteren de bodemrijdommen van Congo

1

1

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

20 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Koning Boudewijn geeft bij de overdracht een gunstig beeld van het modern imperialisme dat Congo welvaart/een goede economie/ scholing/medische zorg zou hebben gebracht. Hij wil bij de dekolonisatie een positief beeld geven van België (zijn land) als kolonisator.

21 maximumscore 4

Een juist antwoord bevat twee juiste kenmerken van het fascisme met een passende verwijzing naar het affiche, bijvoorbeeld:

- Het Leidersbeginsel/persoonsverheerlijking: de leider Mussolini is meer dan levensgroot en verheven boven de onpersoonlijke massa op zijn jas afgebeeld.
- Het totalitaire karakter, waarbij heel het volk een onderdeel van het fascisme is: de jas van Mussolini bestaat uit 'het volk'.
- Het antidemocratisch karakter: er kan alleen ja gestemd worden / uit de uitslag kun je afleiden dat de verkiezing doorgestoken kaart is.
- Het militaristische karakter: Mussolini heeft een uniformjas aan / op de afbeelding staan militaire/geüniformeerde trommelaars.

per juiste combinatie van kenmerk en verwijzing

2

22 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Christabel Bielenberg geeft aan dat er te veel partijen zijn / dat er met nooddecreten wordt geregeerd, wat kan leiden tot een dictatuur omdat de instabiliteit een ondemocratische partij de kans geeft de macht te grijpen
- Christabel Bielenberg spreekt van instabiliteit/werkloosheid, wat ervoor zorgt dat mensen reikhalzend uitkijken naar een sterke man die orde op zaken stelt

2

2

Opmerking

Alleen voor een combinatie van een juist gegeven uit de bron en een juiste uitleg worden scorepunten toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
23	<p>maximumscore 2</p> <p>Kern van een juist antwoord is: Deze foto geeft een betrouwbaar/waarheidsgetrouw beeld van deze razzia omdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de foto is gemaakt door een 'gewone' Duitse militair die erbij aanwezig is/aan de razzia deelneemt, de foto is daardoor waarschijnlijk niet bewerkt/geënceneerd • de Amsterdamse fotograaf die de foto's heeft ontwikkeld deze extra afdrukken heeft achtergehouden om later als bewijs te kunnen dienen / heeft voorkomen dat deze foto's later bewerkt konden worden, waardoor er niets aan veranderd is 	<p>1</p> <p>1</p>
24	<p>maximumscore 4</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Verenigde Staten willen voorkomen dat de Republiek Indonesië communistische steun zoekt om onafhankelijk te worden. De Verenigde Staten houden Nederland daarom tegen, omdat zij bang zijn voor communistische invloed in Indonesië (waaruit de rol van de Koude Oorlog blijkt) • Volgens het artikel zijn de Europese bondgenoten solidair met elkaar/Nederland en zal optreden tegen 'Holland' de Europese defensie schaden. Daaruit blijkt het verband tussen de toenadering van de Europese landen tot elkaar en de Koude Oorlog / de gezamenlijke verdediging/blokvorming tegen het communisme 	<p>2</p> <p>2</p>
25	<p>maximumscore 4</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een verband tussen de ontwikkeling van de multiculturele samenleving en het proces van dekolonisatie is dat na de onafhankelijkheid van de koloniën veel mensen naar het moederland kwamen en daarbij hun gewoonten meenamen, zoals bijvoorbeeld de Surinamers in Nederland / de Algerijnen in Frankrijk • Een verband tussen de ontwikkeling van de multiculturele samenleving en de toenemende welvaart is dat door de toenemende welvaart in Europa veel behoefte ontstond aan arbeidskrachten uit bijvoorbeeld Marokko, die als gastarbeiders naar Nederland kwamen en later (herenigd met hun gezin) een permanente plaats in de Nederlandse samenleving innamen 	<p>2</p> <p>2</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

26 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

De advertentie richt zich op jongeren / is geplaatst in een jongerenblad om een luxeproduct te verkopen, waarmee:

- de groei van de welvaart in de jaren 1960 kan worden toegelicht, die het mogelijk maakt dat er steeds meer geld besteed kan worden aan luxeproducten (waarop de advertentiemakers inspelen) 1
- het ontstaan van een jongerencultuur in de jaren 1960 kan worden toegelicht, die (onder andere) tot uiting komt in maandbladen voor jongeren. De advertentie staat in een dergelijk maandblad en is gericht op jongeren 1